

MALLORCAS GÖMDA PÄRLOR

Text & bild: Sanna Rosell

MALLORCA, DEN LILLA SPANSKA ÖN i Medelhavet som

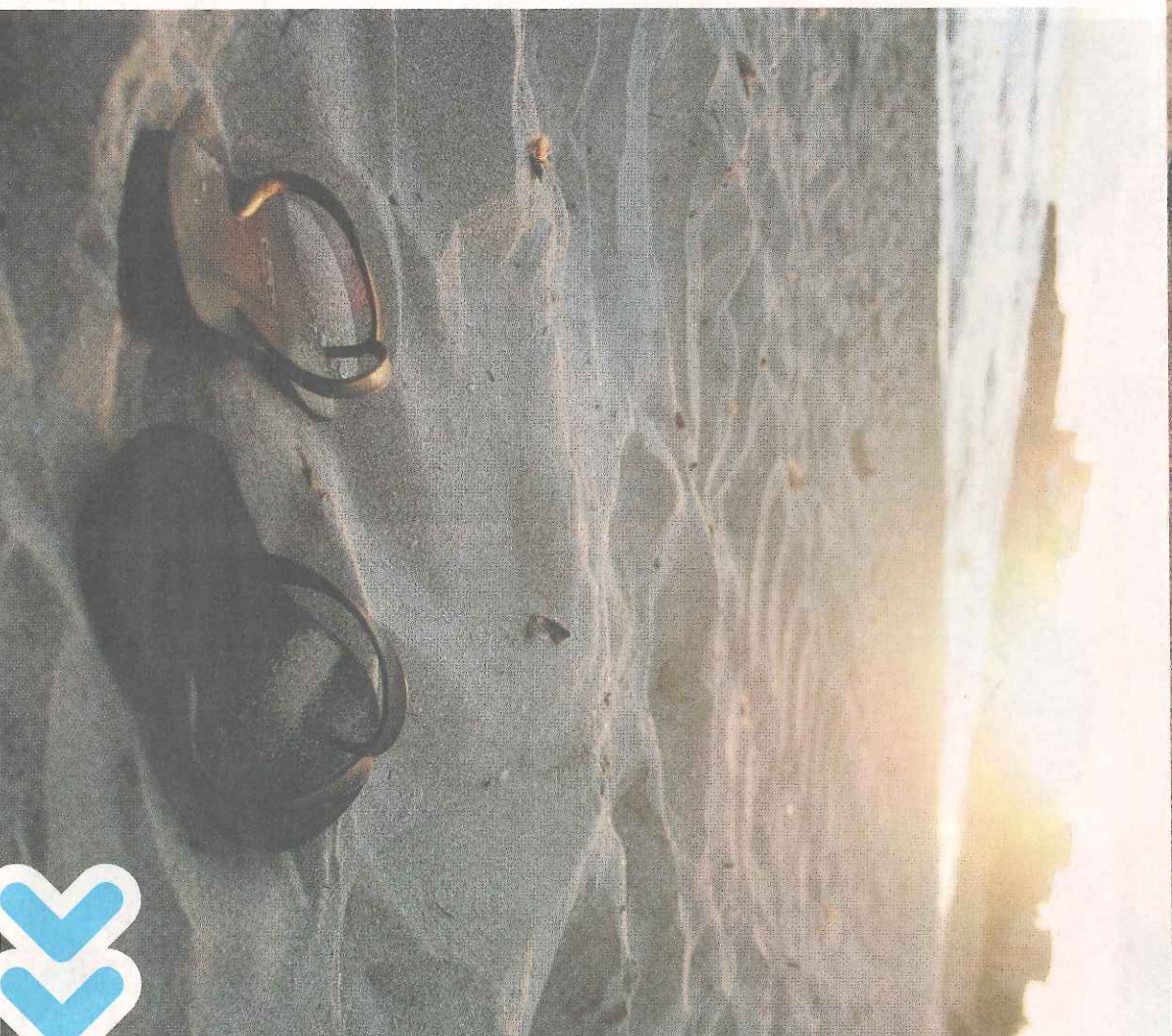
vi trodde vi kunde så väl. Är av charterturism i massformet har satt sina spår, väderbrutna rynkor i ett ansikte som har festat sig igenom många blöta nätter. Men bortom charterturismens parasollerängslor och Bamseskubbar finns ett annat Mallorca, en sida av ön som än så länge ligger gömt för exploateringens vindar. Bland olivlundar och citronträd visar ett ouppräckt Mallorca upp sig, med makalösa utsikter över pittoreska bergsbyar och klippiga havsvikar. Här råder lugnet och månana månana-tänkiet är snarare oskriven regel än omtalad myt.

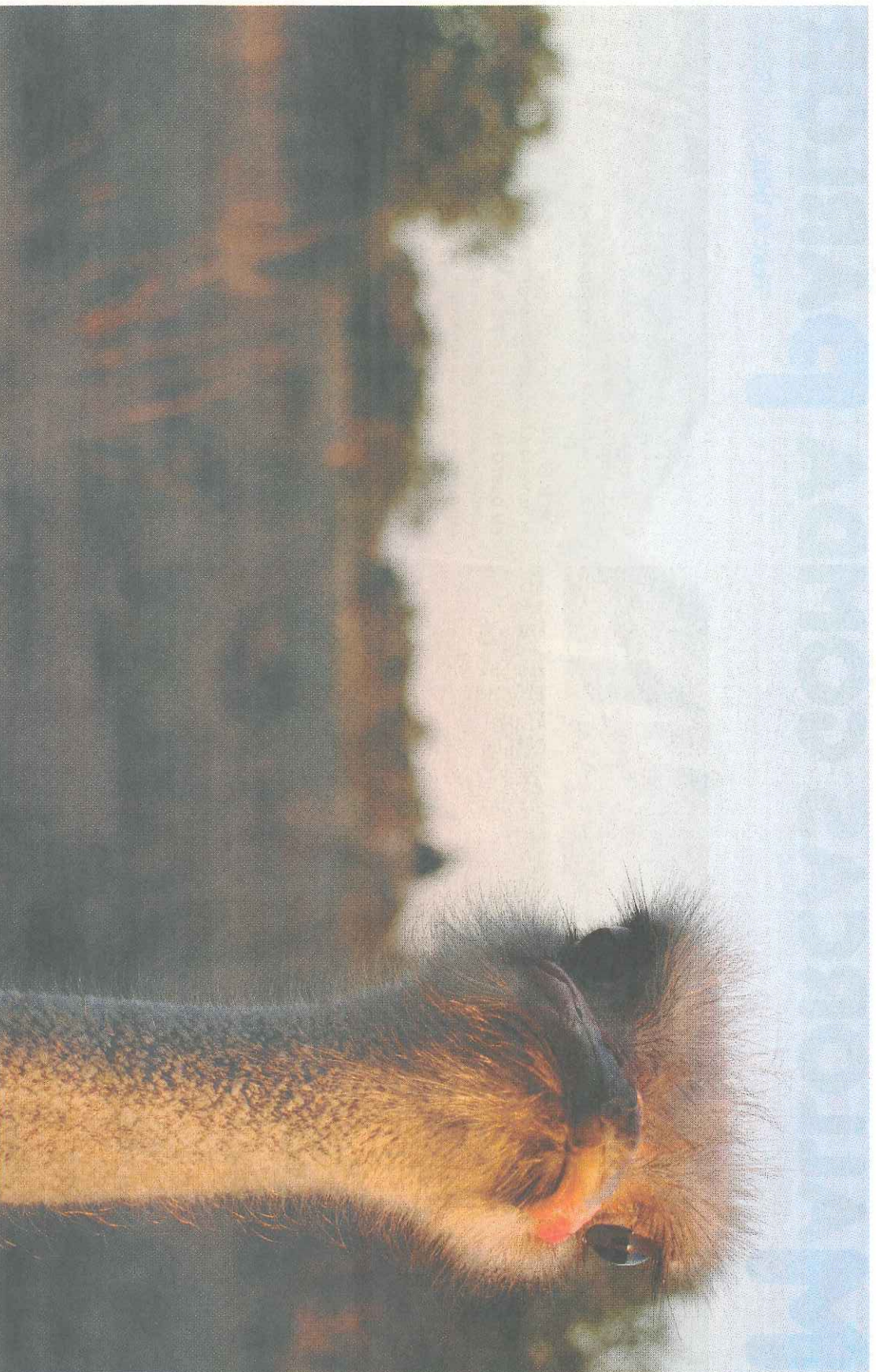
TACK VARE DE KORTA AVSTÄNDEN, kan du utan problem åka kors och tvärs över ön på samma dag utan att förlora vare sig mycket tid eller pengar. Därför går det utmärkt att utgå från huvudorten Palma, för att sen utforska en alldeles egen vik med det turkosblåa havet utanför, eller kanske en lummig utsiktspunkt från de höga bergen. Bussnätet är utbrätt och tar dig smidigt till de största byarna. Alla bussar utgår från busstationen vid Plaza España i Palma, och kostar sällan mer än fem euro för ungefär en timmes resa. Hyra bil är ett annat alternativ, som ger dig maximal frihet att stanna för vackra fotopauser och plötsliga kisstopp.

UNDER EN VECKA PÅ MALLORCA hinner du besöka många fina ställen som massurismen ännu inte har upptäckt. Börja i det nordvästra väderstrecket, och gå in i de gamla byarna som skvatsårspåstater! I det här hörnet på Mallorca reser sig bergskedjan Tramuntana som öns ryggrad. Med höjdtoppar på 1445 meter betyder det makalöst vackra utsikter över det koboltblå havet nedanför. Det finns vandringar för både hurtbulen och soffpotatisen, allt från enkla promenader i behagligt lunka-tempo till vadderande utmaningar på höjden.

NAVET FÖR VANDRARE i den här delen av ön är byn Soller som ligger inbäddad bland apelsinträd i en vacker sänka. Här snötrar många optimister på sig vandringsskängorna, med sikte på det pärlband av små somniga byar i Tramuntanas många dalar. För att undvika de upptrampade stigarna och slippa trängseln i naturen, kan du istället ta lokalbussen ena vägen – för att sen vandra hemåt i motsatt riktning.

Deiå är byn med en utsikt från kyrkogården som får dig att tappa andan. De rosaröda pelargonerna och de små fotografierna på varje konstnärligt utsnidad gravsten ger tillsammans en nästan älsklig, vacker känsla. Det är en perfekt plats att fundera lite över livet, med hela det stora blå framför och de tysta, vilande bergen bakom. Med en snabb blick på en minnessten som ännu inte slipats siften av väder och vind, ser jag att den hedrade knäppt nätt sina trettio och sorgligt nog slutat sina dagar i en fallolycka nedför Deiås klippvägg. Med det i bakhuvudet blir det sköra livets snörpliga slut påtagligt och utsikten om än ännu vackrare.

DEN LITE STÖRRE BYN VALLEDEMOSSA, känd för celebriteterna som sökt både inspiration och lugn bland kullerstenarna och under citrontreäden, är ett välkänt stopp för många turister. Hitt kommer de för att gå i Chopins fotspår, hoppas på en glimt av Michael Douglas och se Zeta-Jones skymta förbi på kyrkans torg. Det är en genuint vackert by, javisst, men full av turister. Vi kör vidare den knappa kilometern på vägen som slingrar sig som serpentiner med till hamnen. Ta sikte på Port de Valldemossa och bered dig på en sagolik vik dit varken parasollgänget, glassförsäljarna – och inte ens vågorra – hittar. De fåtal husen har fönsterluckor i samma färgnyans som havet, djupt blått, med skvättar av turkost.

NÄR VI SLÄNGER OSS I DET SVALKANDE HAVET, upptäcker vi hur djupt det egentligen var – trots att vi tydligt ser både tärna och havsbotten blir vi lurade av det kristallklara vattnet. Längs de stuprätta bergsväggarna skuttar svarta getter obekymrat upp och ner, bräcker på varandra och njuter säkerligen av deras fina utsikt. Här är tystnaden total. Tack vare de skyddande bergsväggarna blir vågorra bara ett rogvande kluckande, som gör det lätt att försvinna bort i en skön siesta på bryggan.

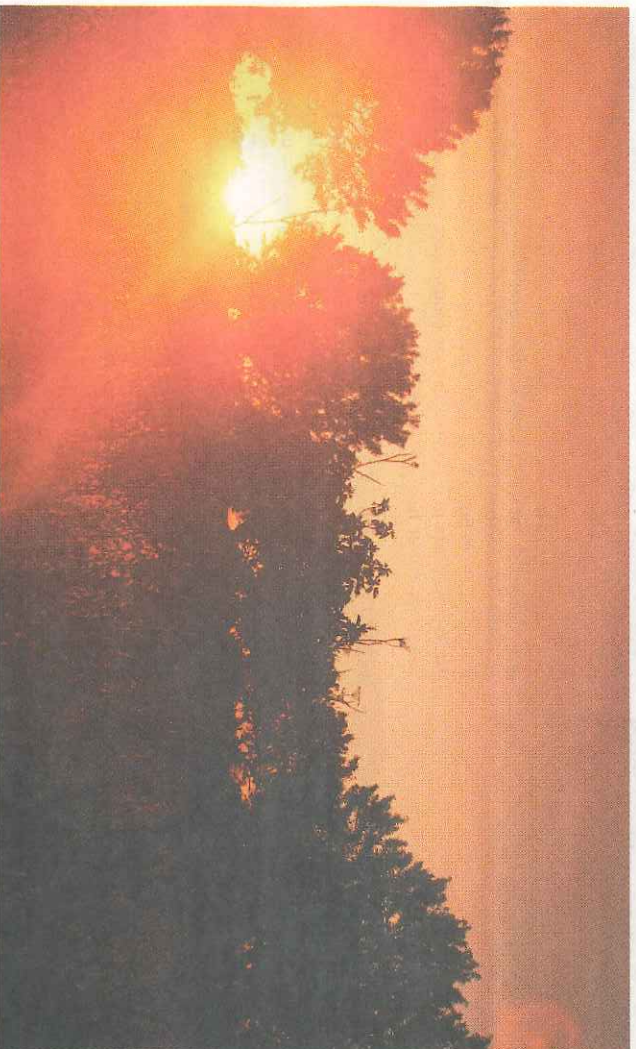
FORNALUTX ÄR EN LITEN BY MED STOR HISTORIA. Här ligger Malloras äldsta torg, vilket är väl värt ett stopp längs vandringen eller bilturen. Vi pauser med ett par nypallade apelsiner från granngården. Torgets stora olivträd skänker välkommen skugga, här ser vi sekvenser av vardagslivet passera förbi: russingumnor handlar nygräddade baguetter, äldre herrar med sombrero på sned på caféet, småbarn rultar fram och jollar på obegriplig mallorcansk dialekt.

TVÅ SLINGRIGA GATOR NEDANFÖR torget sitter en sjöbuse utanför baren Seu Creus. Ansiktets läderhud och bull dog-veck skvallrar om långa år i salstänk och sydliga vindar på det böljande blå. Sjömansskortan sitter fortfarande på, dock med de flesta knappar bortknäppa och med en rejäl tunnna till mage i vädret. Han när mig knäppt till axeln men sitter stadigt på "sin" stol i baren, jag tippas på att han suttit just på denna stol de senaste årtiondena, efter många sjömil på de sju världshaven.

SKEPPARMÖSSAN har en hemmalimad papperslapp på kepsen, "Kapten" står det med darriga bokstäver. En livsdröm som aldrig gick i uppfyllelse eller kanske ett skämtsamt smeknamn från byn? Det får jag aldrig veta, men jag slår ner strax bakom honom och beställer in en iskall café con hielo.

I MOTSATS TILL TRATAMUNTANAS höga berg och djupa dalar i nordväst finns i sydöst savannliknande stäpper och paradisiska stränder. Ett helt annat landskap breder ut sig, trots att avståndet knappt är en timme på bilvägen och ett fåtal kilometer på kartan.

FRÅN ES TRENCIS LANGSMALA strand går det inte att släppa blicken på havets alla nyanser av blått. Precis som himlen skiftar det från ljusst bebisblått till kraftfulla smurfnyanser. Hela paletten finns representerad, och den slutar inte här utan fortsätter utåt där himmel och hav möts i horisonten.

STRANDEN ÄR LÅNG OCH PUDERSANDEN knastrar mellan tåna. Forsättet traskar en bit åt vänster, då slipper du trängas med lasterna av turister som bussas från Palma. Istället får du bohemiska nudister som avlägsna grannar på stranden, Es Trenc är nämligen informellt erkänd som en av de mest uppskattade nakenstränderna på Mallorca. Så lämna bikinin på playan och näcka för en maximal natur(lig) upplevelse!

PÅ VÄGEN TILL STRÄNDERNAS strand från Palma, passerar man oräknliga gårdar och farmar. Hos bonden Juan och hans familj finns en sisådär 90 kossor. Med stolthet i ryggen och ett antal provsmakningar i magen, guidar Juan gärna runt nyfikna gäster på sin gård. De ser lika fläckiga och nöjda ut som reklamkorna för ett visst smörpaket när de glupskt betar utan avbrott. Lika nöjd och glupsk ser bonden Juan ut när han med van hand skär upp en välagrad bit ost som smakprov.

-Det är bett i den där godingen, säger han, och syftar på de 24 månaderna av lagring som har gjord osten en gyllene ton och kompakt tyngd.
EN DESTO MJUKARE OST är färskosten. Den är söt, jag associerar märkligt nog till skumbanan och sockeravadd, och är precis som det låter nästan fortfarande varm från spenen.

PÅ GRANNGÅRDEN, mellan Campos och Ses Salinas, betar något extraordinärare djur än de vanliga kossorna från smörreklamen. Hos familjen Loeffler på farmen Artesstruz finns strutsar som nyfiker spanar ut över gården när besökare kommer för att hälsa på djuren, titta på hanterverket och smaka strutsomelett. Det är verkligen ett "hemma hos"-besök och varje gäst blir lika trevligt bemött, av både familjens småprat som strutsarnas kärvtaliga (men hårdhänta) nafsande.

FÖR ATT BADA BORT STRUTTSKIT och fjäderdammen åker vi söderut – så långt i sydlig riktning vi kommer på Mallorca. Vi hamnar vid fyren i Ses Salinas, där vågorna dånande brakar in mot klipporna och skummet yr som en halshuggen flaska bubbel. Här trivs inte bara badämlarna, utan även de konstnärligt lagda – på klippstranden flödar nämligen kreativiteen i form av hundraåriga pyramider av sten. Det är ett ständigt pågående konstprojekt som förbipasserande bygger på, ändrar om, tar bort och fixar till. Stenrösen är i ständigt förändring och vem som helst kan vara med i skapandeprocessen. En, två, tre solvarma stenar får balansera på pyramidernas toppar och vi kan därmed kalla oss medkonstnärer!

LÖRDAG I LUCUMAJOR BETYDER MATMARKNAD som ger upplevelser för både smaken och synen. Mallorca är en guldgruva av färsk frukt, främst sommarrid. Bergen av blodröda körsbär kontrasterar vackert mot de solgula torranjas, apelsiner i storlek mindre, som ligger staplade bredvid. Hela marknadens ljuder av liv och rörelse när prutningen ökar temperaturen på det redan julkneka torget. Här köper vi med oss picknick till eftermiddagens stranddimmor. Längs smala stigar genom grupper av hus, knappt stora nog att kallas byar, åker vi mot udden Cala Salmoní. Det är en fantastisk vacker klippudd, som havet på båda sidor har format små vikar med vatten klart som kristall. Vandringen ditt är dock ingen barnlek. Genom buskar och snår halvkräper vi längs bergsvägen, för att väl framme pusta ut och tycka det var mödan värt. Naturen är nästan onaturligt vacker här.

FÖR ATT RUNDA AV VÅR VECKA bland de "gömda" pärlorna på Mallorca, åter vi stadig mallorcanisk humanskost på en väggrog mellan Palma och Manacor. Den heter Creus och är vida känd bland öborna för sina såsiga sniglar – och än så länge rätt oupptäckt för oss utifrån. Klockan närmar sig midnatt och doften av en långputtrande gryta ligger som ett täcke över den lilla restaurangen. När lasset med de brännheta sniglarna ställs under nasorna på oss, låter vi maten tysta mun. De kurrande magarna mätts snabbt och de sista, ensamma snigelhuset på tallriken åter vi av ren njutning. Den sista måltiden blir en storlagen avslutning för en billig penning. Fulla av intryck, men sugna på mer Mallorca, är vi när vi tackar och bockar ön för den här gången.

Höstnytt

Boka tid för undersökning

Duras herr
röd nubuk

Duras herr
grå mocka

Didrik herr
med snörning och 2
dragkedjor

Palvina dam
snörning och rem
med dubbla knappar

Dauphine dam
vattentät

Ingvild K dam
snörning och
dragkedja

Besök oss på 60plus mässan
25-26/10 i monter 2A

Kristineg. 18, Falun • 023-70 52 39 Måndag-fredag 10-18, lunchstängt 12:45-13:30
www.aktivortopedteknik.se

AKTIV
ORTOPEDTEKNIK

butikeri